

Giêng - Hai Nhớ BiPi

Người sáng lập Phong Trào Hướng Đạo Thế Giới

Huân tước **Robert Stephenson Smyth Baden Powell**

(22 tháng 2 – 1857 – 8 tháng 1 – 1941)

Hai tháng “Giêng - Hai” là hai tháng có ngày sinh và ngày từ giã cõi trần của vị sáng lập Phong Trào Hướng Đạo thế giới - Huân tước Baden Powell. Cụ sinh ngày 22 tháng 2 năm 1857 và mất ngày 8 tháng giêng năm 1941. Trong suốt hơn một thế kỷ qua đã có hằng triệu triệu nam nữ thanh thiếu niên, nhi đồng và cả những người lớn đã tự nguyện tham gia vào Phong Trào Hướng Đạo của Cụ, bởi đây là một phong trào giáo dục nhằm bổ túc cho giáo dục gia đình và học đường đã mang lại kết quả hữu ích cho xã hội.

Đối với Phong Trào Hướng Đạo, tôi là kẻ chịu ơn khi tôi mới 11 tuổi, tức là năm tôi mới chập chững bước theo con đường của vị tướng lĩnh người Anh tài ba và nhân cách. Tôi cũng không quên ơn Trưởng Trần Văn Khắc là người đã sáng lập Phong Trào Hướng Đạo tại Việt Nam. Ngoài ra tôi cũng không thể nào quên ơn của các Trưởng Hướng Đạo đã trực tiếp hướng dẫn cho tôi biết “chơi Hướng Đạo”.

Cứ mỗi dịp đầu năm tôi thường nhớ đến vị thủ lĩnh của Phong Trào và thường có vài bài viết ngắn hoặc đôi bài thơ để nhớ đến Người. Có một điều rất thích thú đối với tôi là sinh nhật của Baden Powell lại trùng với ngày sinh của vị thủ lĩnh Nữ Hướng Đạo thế giới, tức Baden Powell phu

nhân, đều sinh vào ngày 22 tháng 2, Cụ Ông sinh năm 1857 và Cụ Bà sinh năm 1889. Tôi có viết bài thơ “SinH Nhật Hai Cụ Bi – Pí” như sau:

Cụ Ông cùng với Cụ Bà
Có ngày sinh nhật khéo là trùng nhau
Năm sinh, Ông trước Bà sau
Trùng ngày giống tháng rủ nhau chào đời
Ngày hai hai vào tháng hai
Cách nhau đếm được ba hai năm trường

Thế rồi thương vẫn cứ thương
Hai người cùng chọn con đường để đi
Cách nhau tuổi tác ngại chi
Đồng tâm hiệp lực hiểm nguy coi thường
Bao năm lặn lội chiến trường
Trở về giúp trẻ theo gương luyện rèn
Thiếu niên dũng cảm chí bền
Tránh xa phố thị cận miền thiên nhiên
Rõ ràng định mệnh thiên duyên
Gặp nhau trên một chiếc thuyền ra khơi
Vòng quanh thế giới rong chơi
Trở về đám cưới thành đôi vợ chồng
Hai Người đã tạo thành công
Chăm lo con trẻ chung lòng dựng xây
Hạnh phúc trên cõi đời này
Làm cho người khác nhận đầy yêu thương
Hướng Đạo là kim chỉ đường
Công lao hai Cụ để nhường lãg quên
Các Ngài nay đã quy tiên
Kho tàng quý báu lưu truyền năm châu
Hướng Đạo Sinh khắp địa cầu
Nhớ ngày sinh nhật nguyện cầu vinh danh
Sống đời cao cả thuận lành
Ngàn năm sau vẫn sáng danh hai Người

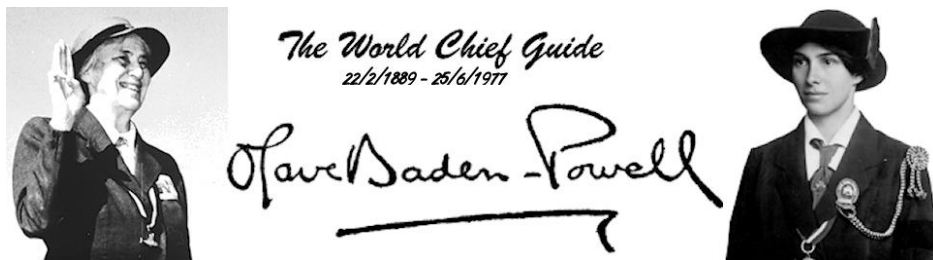
Nhớ về ngày mất của Baden Powell tôi đã viết bài thơ ‘Ngày Kỵ BiPi’ như sau:

Hôm nay ngày kỵ của Bi Pi
Hương Đạo năm châu nhớ những gì
Công trình giáo dục Người để lại
Nghìn năm chắc hẳn mãi còn ghi

Người mất ngày này tại Kenya
Bên núi Nyeri cạnh rừng già
Tám mươi tư tuổi về an nghỉ
Trao lại cho đời vạn bài ca

Người thích đi xa và hiểu nhiều
Mafeking thấu đáo mục tiêu
Tập cho con trẻ làm Hương Đạo
Truyền tin trinh sát sống phiêu lưu

Đừng quên ngày kỵ đến mỗi năm
Đã là Hương Đạo phải quyết tâm
Theo dấu chân Người xuyên thế kỷ
Trăm năm rồi...đến cả ngàn năm...

Những ngày đầu năm 2022, tôi tìm vài cuốn sách của Baden Powell và vài tác giả khác nói về Hương Đạo có sẵn trên tủ sách để đọc xem có gì hay để viết nhân ngày giỗ sắp tới của cụ. Rồi nhớ hôm ở trại Giữ Vững, có anh Đà Điểu Siêng Năng hỏi tôi rằng: “Có phải cụ Baden Powell nói câu **“Tôi giao Phong Trào Hương Đạo cho Tráng Sinh”** hay không? Tôi trả lời: Baden Powell không nói câu đó nhưng có

nhiều lần Baden Powell nhắc tới Tráng Sinh và Phong Trào. Tôi hứa với anh Đà Điểu Siêng Năng là sẽ tìm xem và nếu có thì tôi sẽ viết một bài nói về chuyện này. Loay hoay mãi mới tìm ra được cuốn “Foot steps of the Founder” của Trưởng Mario Sica, nội dung gồm 750 câu trích dẫn từ những câu nói, đoạn văn, những phát biểu của Baden Powell. Tôi đã từng đọc hết 750 câu của Baden Powell mà Trưởng Mario Sica dày công sưu tập, có những câu liên quan đến các vấn đề của Tráng Sinh, trong đó câu số 531 ghi rằng *“Rovers should be the main source of our supply of Scouters”*. Tạm dịch: *“Ngành Tráng là nguồn nhân lực chính cung cấp Trưởng Hướng Đạo”*. Theo ghi chú của Trưởng Mario Sica thì câu này Baden Powell nói trong khóa huấn luyện ngành Tráng ngày 11 tháng 4 năm 1932 tại Anh (trong văn thư lưu trữ, Scout Association Archives, London) vì thời gian đó là cao điểm của sinh hoạt ngành Tráng sau khi ngành này được thành lập năm 1918, cho nên Baden Powell đã kỳ vọng rất nhiều vào ngành này. Thế là tôi đã thực hiện lời hứa với anh Đà Điểu.

Nhân đọc lại cuốn “Footsteps of the Founder”, tôi đã hiểu được thêm những lời “châu ngọc” của vị thủ lãnh Hướng Đạo nên tôi xin trích 21 câu để biến thành những câu thơ bằng ngôn ngữ Hướng Đạo như một món quà tri ân. Dĩ nhiên, ngoài việc có những câu không hoàn toàn đúng với nghĩa đen của các câu trích dẫn, tôi còn phải dùng một số ngôn ngữ “thơ” để biến những câu của Baden Powell thành những câu thơ gây ấn tượng và dễ nhớ. Mong quý độc giả thông cảm.

1. *The Scouts' Motto is founded on my initials, it is: **BE PREPARED**, which mean you are always to be in a state of readiness in mind and body to do your duty. (Scouting for Boys)*

Tên tôi viết tắt hai chữ đầu ()*

Biến thành “Sắp Sẵn” nhớ nhắc nhau (**)

Sắp Sẵn tâm hồn và thể chất

Làm tròn bốn phận khó gì đâu

2. *The Scoutmaster has to be neither schoolmaster, nor commanding officer, nor pastor, nor instructor. He has got to put himself on the level of the older brother, that is, to see things from the boy's point of view, and to lead and guide and give enthusiasm in the right direction. Like the true older brother he has to realise the tradition of the family and see that they are pre-served, even if considerable firmness is required.*

(World Brotherhood)

*Trưởng Hướng Đạo là một người anh
Chẳng phải sĩ quan, bậc tu hành
Trước sau như một người anh Cả
Dẫn dắt đàn em rõ ngọn ngành*

3. *I don't like giving orders: It is not our way in the Scouts. Our sense of duty from within guides us, and should not be imposed from without.*

(Leaders' Magazine)

*Tôi chẳng bao giờ ra lệnh ai
Hướng Đạo, điều ấy không đúng bài
Ý thức nội tâm làm bốn phận
Đâu cần áp đảo từ bên ngoài*

4. *We are a Movement, not an organisation. We work through "love and legislation". (Scouters)*

*Hướng Đạo chính danh là Phong Trào
Biến thành tổ chức nghe được sao?
Làm việc bằng "Tình Yêu, Nguyên Tắc"
Duy trì nguồn cội chớ lãng xao*

5. *The Scout Movement is a spontaneous growth, and not a planned organisation. It has sprung from the natural desires of the young people, and has not been imposed upon them as a syllabus of instruction.*

(Jamboree, April 1921)

Tự phát nên gọi là Phong trào
Giới trẻ yêu Hướng Đạo biết bao
Tổ chức có nghĩa là áp đặt
Bắt ép con người được hay sao?

6. Lord Kitchener said to the Boy Scouts: "There is one through I would like to impress upon you all: *"Once a Scout, always a Scout"*. By this he meant that when you are grown up you must still carry out what you learned as a Scout, and especially that you will go on being honorable and trustworthy.

(Scouting For Boys, 1946)

Huân tước Kitchener có nhắn lời
"Hướng Đạo Một Ngày, Suốt Cuộc Đời"
Để được kính yêu và trung thực
Suốt đời luôn giữ mãi luật chơi

7. There is Scouting and *"so-called Scouting"*; for true Scouting we must dig down, we must get at the meaning that underlies it and develop the spirit that gives it life. (Leaders' Magazine)

Hướng Đạo có *"Hướng Đạo Dỏm"* sao?
Nghe ra tưởng như chuyện tầm phào
Hóa ra là chuyện này có thật
Hướng Đạo gì? Hướng Đạo tào lao
Hướng Đạo đích thực phải hiểu sâu
Ý nghĩa cuộc chơi phải nắm lâu
Bao điều thâm thúy nên phát triển
Trò chơi Hướng Đạo mới dài lâu

8. If there were an eleventh law, it would be this "A Scout is not a fool". He thinks a thing out of himself, sees both sides, and has the pluck to stick up for what he knows to be the right.

(What Scout Can Do)

Hướng Đạo đâu phải là thẳng ngu
Để cho thiên hạ dốt thẳng mù
Mà phải xét vấn đề hai mặt
Đúng sai phân biệt, chớ gặt gù

*9. Rovers should be the main source of our supply of Scouters
(The Scouter)*

Để cung cấp Trưởng cho Phong trào
Ngành Tráng, nguồn nhân lực lớn lao
Tráng sinh tương lai là huynh trưởng
Phong trào sẽ lớn mạnh biết bao

*10. I would lay stress on the possibility and necessity of “service” in ordinary
surrounding of the Rovers Scout’ life and point out that he must first of all
try to apply his ideals in his ordinary life. (Rovering to Success)*

Công việc Giúp Ích của Tráng sinh
Là chơi Hướng Đạo hết nghĩa tình
Trò chơi đã biến thành lý tưởng
Đời sống mỗi ngày thêm đẹp xinh

*11. Rovers are a brotherhood of the open air and service. They are not only
a brotherhood, but a jolly brotherhood, with its camp comradeship, its
uniform and its “dens” or meeting places all the world over. Since it is a
brotherhood of wanderers, you can, as a member of it, extend your travels
to foreign countries and there make your friendship with brother Rovers of
other nationalities. (Rovering to Success)*

Tráng sinh huynh đệ sống ngoài trời
Châm ngôn Giúp Ích chớ buông lời
Thỏa chí trai lên đường mạo hiểm
Và kết tình bằng hữu khắp nơi

12. *There is great value and great art in keeping silent. You learn in this way. Talking gives away many a man to the silent watcher. It is the silent man, the one who only speaks when he has got something really important to say, who is the one they listen to. "It is the silent men who do things"*
(*Rovering to Success*)

*Im lặng - là nghệ thuật rõ ràng
Không cần mở miệng nói oang oang
Lắng nghe, quan sát người khác nói
Mới làm nên chuyện, người khôn ngoan*

13. *Nature gave us one tongue, but two ears, so that we may hear just twice as much as we speak".* (*Rovering to Success*)

*Tạo hóa cho ta hai lỗ tai
Và một cái lưỡi để ta xài
Vì vậy phải nghe nhiều nói ít
Nhớ rằng: lưỡi một, tai thì hai*

14. *A present given to you is not yours until you have thanked for it.*
(*Scouting for Boys*)

*Quà tặng tuy đã trao cho ta
Thế nhưng chưa hẳn thuộc về ta
Đến khi ta nói lời cảm tạ
Khi ấy quà đích thực của ta*

15. *Talking of the jamboree, it is funny what a lot of critics there are to catch you out whenever a suggestion is made. One of them now writes: "Why on earth use such a term as 'Jamboree'?. My only reply was: "What on earth else would you call it?". No answer.*

(*Leaders' Magazine*)

*Họp bạn Hướng Đạo: Jamboree
Cũng làm cho thiên hạ thị phi*

*Vậy bạn muốn dùng tên gì khác?
Sao chẳng trả lời? lên tiếng đi!*

*16. Successful Scout training is the outcome of leadership, not pedagogy.
(The Scouter)*

*Giáo dục Hướng Đạo được thành công
Do thuật lãnh đạo và tấm lòng
Chứ chẳng phải nhờ khoa sư phạm
Sân chơi Hướng Đạo quả mênh mênh*

17. Leadership is the keynote to success – but leadership is difficult to define, and leaders are difficult to find. I have frequently stated that “any ass can be a commander, and a trained man may often make an instructor, but a leader is more like the poet – born, not man-ufactured... (The Scouter)

*Lãnh đạo chẳng phải là chỉ huy
Trưởng không phải hàng xuất định kỳ
Thiên phú trời cho và năng khiếu
Khác nào thi sĩ với văn thi*

*18. A Scout must not only look to his front, but also to either side and behind him; he must have “eyes at the back of his head” as the saying is.
(Scout for Boys)*

*Hướng Đạo biết nhìn trước nhìn sau
Nhìn cả hai bên như có cầu
Ngạn ngữ nhân gian còn lưu lại
“Con mắt ở đằng sau cái đầu”*

*19. We in the Scout Movement are non-political as far party politics go. It is statesmanship rather than party politics for which we want to prepare (the boy).
(Leaders' Magazine)*

*Nên phân biệt chính trị đôi đảng
Đảng phái chính trị chớ cư mang
Hãy dạy đoàn sinh lòng yêu nước
Ý thức quốc gia thật rõ ràng*

20. By Rovering I don't mean aimless wandering. I mean finding your way by pleasant paths with a definite object in view, and having an idea of the difficulties and dangers you are likely to meet with by the way.

(Rovering to Success)

*Đường đời là một cuộc hành trình
Trải qua bao lối nẻo đẹp xinh
Hành trình chẳng phải là vô định
Dù lắm gian nan sẵn đón mình*

21. Paddle your own canoe (Motto of the Boatman badge)

(Rovering to Success)

*Tráng sinh tự lái con thuyền mình
Dù cho biển cả sóng chong chênh
Vững tay chèo chống cùng giông tố
Bờ xa rạn vỡ ánh bình minh*

Ghi chú: (*) **B**aden **P**owell

(**) **B**e **P**repared

Hoàng Kim Châu

Tráng Đoàn Nguyễn Trãi

Tháng Giêng - 2022

